

BEŞİNCİ ÜNİTE-DÜNYA GÜCÜ OSMANLI DEVLETİ TYT SORULARI

1. II. Mehmet, İstanbul'un fethi için saltanatının ilk yıllarından itibaren hazırlıklara başladı. Bu amaçla ilk olarak Anadolu Hisarı'nın karşısına Rumeli Hisarı'nı (Boğazkesen) yaptırdı. Böylece hem Türk askerlerinin Rumeli'ye geçişini kolaylaştırmak hem de Bizans'a Karadeniz'den gelebilecek yardımlara engel olmak istiyordu. Anadolu'dan gelebilecek bir tehlikeyi önlemek amacıyla Karamanoğullarıyla bir antlaşma yaptı. Rumeli'den gelebilecek tehlikelere karşı da Mora ve Arnavutluk üzerine kuvvetler gönderdi. Ayrıca Edirne'de "şahi" adı verilen büyük toplar döktürdü. 400 parçalık bir donanma oluşturdu.

Buna göre;

- I. Fetih için siyasi hazırlıklar yapmıştır.
- II. Fetih için askeri hazırlıklar yapılmıştır.
- III. Beyliklerden askeri destek alınmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2.

-En güçlü surların bile toprakla yıkılabileceği görüldü. Bu durum, Avrupa'daki feodalite (derebeylik) rejiminin yıkılmasına ortam hazırladı.

- İpek Yolu'nun ve Karadeniz ile Akdeniz arasındaki ticaret yollarının Türklerin eline geçmesi, Avrupalıları yeni ticaret yolları aramaya sevk etti. Bu durum "Coğrafi Keşifler"in başlamasına zemin hazırladı.

- Bizans'tan Avrupa'ya kaçan (özellikle İtalya'ya giden) Bizanslı bazı bilim insanlarının çalışmaları, Avrupa'da Rönesans'ın başlamasında etkili oldu.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İstanbul'un fethi Avrupalıları yeni ticaret yolu arayışına itmiştir.
- B) İstanbul'un fethi Avrupa siyasi rejimini etkilemiştir.
- C) Osmanlı ülkesine haclı seferleri başlamıştır.
- D) İstanbul'un fethi Rönesans'ı etkilemiştir.
- E) İstanbul'un fethi sosyal olaylara yol açmıştır.

3. İstanbul'un Fethi'nden sonra Fatih'in hedefi doğuda İslam, batıda Hristiyan dünyası üzerinde mutlak hâkimiyet kurmaktır. Bu hedefler doğrultusunda harekete geçen Fatih Sultan Mehmet; Amasra, Sinop, Trabzon ve Kırım'ı fethederek Karadeniz'i Türk gölü hâline getirdi. Ayrıca Karamanoğulları, Osmanlı topraklarına katıldı. Diğer yandan 1473 yılında Akkoyunlu Hükümdarı Uzun Hasan ile yapılan Otlukbeli Savaşı kazanıldı. Bu savaş sonrasında Akkoyunlu Devleti yıkılma sürecine girerken Osmanlı Devleti ise Fırat Nehri'nin batısındaki Anadolu topraklarının hâkimi oldu. Böylece Anadolu'da Türk siyasi birliği önemli ölçüde sağlanmış oldu.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Venediklilerle karşı karşıya gelinmiştir.
- B) Anadolu Türk siyasi birliği tamamen sağlanmıştır.
- C) Doğu ve kuzeyde fetihler yapılmıştır.
- D) Trabzon Hristiyanlardan alınmıştır.
- E) Batıda Haclı ittifakı oluşturulmuştur.

4. Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde Batı'ya yapılan seferler sonucunda ise Sırbistan, Mora Yarımadası, Eflak-Boğdan, Bosna-Hersek, Arnavutluk ve Otranto'da Osmanlı hâkimiyeti sağlandı. Ayrıca Ege, Akdeniz ve Karadeniz ticaret yollarına hâkim olmak isteyen Fatih Sultan Mehmet, Cenevizlilerden İmroz, Taşoz, Limni ve Bozcaada'yı, Venediklilerden Midilli ve Eğriboz adalarını aldı. Bu fetihler neticesinde Osmanlı Devleti gücüne güç kattı.

Buna göre;

- I. İlk fetihler denizlerde fetihler yapılmıştır.
- II. İtalya'da toprak parçası alınmıştır.
- III. Ege denizinde Venediklilerle hakimiyet mücadelesi yaşanmıştır.
- IV. Ekonomik gerekçeler savaş sebebi olmuştur.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) II, III ve IV

5. Kardeşi İkinci Bayezid'de karşı taht mücadelesine girişen Cem Sultan aldığı yenilgi üzerine Mısır'daki Memlûk Devleti'ne sığındı. İkinci kez başarısız olunca, sefer Rodos'taki Saint Jean (Sen Jan) şövalyelerine sığındı. Ancak Rodos şövalyeleri, önceden Sultan II. Bayezid ile anlaşmalarından Cem Sultan'ı serbest bırakmadılar. Onu, Fransa'ya götürdüler. Fransa'da üç yıl kadar dolaştırdıktan sonra Papa VIII. İnnocent'e teslim ettiler. Papanın amacı Cem Sultan'dan yararlanmaktı, Cem Sultan bu fikre karşı çıktı. Bu sırada Fransa Kralı VIII. Şarl, İtalya'ya girdi. VIII. Şarl'ın amacı, Cem Sultan'ı yanına alıp İstanbul ve Kudüs üzerine Haçlı seferi düzenlemektir. Ancak Cem Sultan, Napoli'te 1495'te vefat etti.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti'nde taht mücadelesi yaşanmıştır.
- B) Müslüman ülkeler taht mücadelesine müdahale etmişlerdir.
- C) Papa Cem Sultanı siyasi amaçları için kullanmaya çalışmıştır.
- D) Fransa kralı Cem Sultan'ı siyasi amaçları için kullanmak istemektedir.
- E) Cem Sultan Hristiyanların siyasi amaçlarına hizmet etmemiştir.

6. Akkoyunlu Devleti'nin yıkılmasıyla İran'da Safevi Devleti kuruldu. Safevi Hükümdarı Şah İsmail, Osmanlı Devleti'ni kendine rakip görmekteydi. Osmanlı Devleti'ni yıkmak için Şiiliği resmî devlet politikası hâline getirerek Anadolu'da Şiilik faaliyetlerinde bulunmaya başladı. II. Bayezid'in gerekli tedbirleri almaması nedeniyle Şah İsmail'in desteği ile Antalya ve yöresinde "Şah Kulu" ayaklanması çıktı. İsyan güçlükle bastırıldı. Ancak bu durum devletin merkezî otoritesini sarstı.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İran'da ilk kurulan Türk devleti Safevilerdir.
- B) Şah İsmail Şiiliği siyasi amaçları için kullanmaktadır.
- C) Şah İsmail Safevilerin ilk hükümdarıdır.
- D) Şah Kulu Anadolu'da çıkan ilk isyandır.
- E) İkinci Bayezid yeterli güvenlik tedbirleri almıştır.

7. Yavuz Sultan Selim'in amacı, Türk-İslam ülkelerini bir yönetim altında toplamaktı. Eğer İran'ı tamamen ele geçirebilirse Türkistan'a ulaşmayı hedeflemekteydi. Mısır'ı alarak hem Memlûk Devleti'ne son vermek hem de kutsal bölgeleri ve halifelik makamını ele geçirmek düşüncesindeydi. Yavuz, Osmanlı Devleti için asıl tehlikenin doğudan geleceğini düşünüyordu. Bu yüzden saltanatı boyunca tüm çabalarını o yöne sarf etti. Doğuya sefere çıkmadan önce Hindistan'ın ve Çin'in haritalarını çizdirdi. Yeniçeri Ocağını yeniden düzenledi. Donanmayı güçlendirdi.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Yavuz Türk ve İslam birliğini hedeflemektedir.
- B) Yavuz denizlerde faaliyet düşünmektedir.
- C) Askeri ıslahat çalışması yapılmıştır.
- D) Denizaşırı sefer düzenlenmiştir.
- E) Memluk Devleti Mısır'a hakim olmuştur.

8. Yavuz Sultan Selim'in iktidarının ilk yıllarında da Safevilerin Şiilik propagandası devam ediyordu. Safevi Devleti'nin propagandalarının önüne geçmek ve Doğu'da siyasi otoriteyi sağlamak isteyen Yavuz, 1514 yılında İstanbul'dan hareket etti. Çaldıran Ovası'nda iki Türk ordusu karşı karşıya geldi. Safevi ordusu bozguna uğradı (1514).

Buna göre;

- I. Doğu Anadolu'da hakimiyet mücadelesi yaşanmıştır.
- II. Safeviler Yavuz döneminde kurulmuştur.
- III. Safeviler yenilgiye uğratılmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

9. Yavuz Sultan Selim'in İran seferine davet edildiği hâlde katılmayan ve Memlûk Devleti'nin nüfuzu altına giren Dulkadiroğulları üzerine İran dönüşünde bir ordu gönderildi. "Turnadağ Savaşı" ile Dulkadiroğulları Beyliği'ne son verilerek Maraş, Elbistan, Göksu ve çevresi Osmanlı hâkimiyetine alındı (1515). Böylece Anadolu'da Türk siyasi birliği büyük ölçüde sağlandı. Aynı zamanda Osmanlı Devleti ile Memlûklular komşu oldu.

Buna göre;

- I. Çaldıran Savaşı sonrası Dulkadiroğulları üzerine yürünmüştür.
- II. Anadolu Türk siyasi birliği için büyük bir adım atılmıştır.
- III. Safevi Devleti yıkılmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5.3.2. Osmanlı-Memlûklü İlişkileri

10. İki Türk ordusu ilk olarak Halep ve Kilis arasındaki Mercidabık Ovası'nda karşılaştı (1516). Memlûklü ordusu yenildi. Memlûklü Hükümdarı Kansu Gavri savaş alanında öldü. Savaş sonunda Halep ve Şam Osmanlı topraklarına katıldı. Bir süre sonra Kudüs dâhil olmak üzere Filistin'i de Osmanlı topraklarına katan Yavuz Sultan Selim, Sina Çölü'nü geçerek Mısır üzerine yürüdü. Memlûk ordusuyla Kahire yakınlarında yapılan Ridaniye Savaşı'nı Osmanlı Devleti kazandı ve Memlûklü Devleti'ne son verdi (1517).

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İlk Türk devleti arasında savaşlar olmuştur.
- B) Memluk sultanı hayatını kaybetmiştir.
- C) Memlûk Devleti yıkılmıştır.
- D) Mısır savaşı ele geçirilmiştir.
- E) Kudüs Osmanlı topraklarına katılmıştır.

11.

-Baharat Yolu, Osmanlıların denetimine girdi.

-Venedikliler, Kıbrıs Adası için Memlûklara ödedikleri vergiyi Osmanlılara vermeye başladılar.

-Kızıldeniz'in hâkimiyeti büyük ölçüde Osmanlılara geçti.

- Suriye, Filistin, Hicaz ve Mısır Osmanlı topraklarına katıldı.

- Halifelik Osmanlılara geçti.

Mısır Seferinin yukarıdaki sonuçlarının aşağıdaki hangi alanı etkilediği savunulamaz?

- A) Dini
- B) Ekonomik
- C) Siyasi
- D) Teknolojik
- E) Sosyolojik

5.4. 1520-1595 YILLARI ARASI OSMANLI SİYASİ FAALİYETLERİ

5.5. OSMANLI DEVLETİ ZİRVEDE

5.5.1. Osmanlı-Habsburg Mücadeleleri

12. Bu dönemde, Avrupa'da Osmanlı Devleti'nin en büyük rakibi olarak Habsburg Monarşisi bulunuyordu. Habsburg Monarşisi, Roma-Germen imparatoru Şarlken; Almanya, Hollanda, Avusturya, İspanya ve Macaristan ile akrabalık bağlarına dayalı bir ittifaktan oluşuyordu. Bu ittifakın başını Almanya çekiyordu. Almanya'nın en büyük müttefiki ise Alman İmparatoru Şarlken'in kardeşi Ferdinand'ın lideri olduğu Avusturya'ydı. Bu ittifakın en büyük destekçilerinden biri de Macaristan idi. Dolayısıyla Habsburg Monarşisi XVI. yüzyılda Avrupa'nın en büyük gücü durumundaydı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Avrupa'nın em güçlü devleti Kutsal Roma Germen imparatorluğu idi.
- B) Osmanlı Devleti'nin Avrupa'da hakimiyeti vardır.
- C) Almanya ve Avusturya ittifak halindedir.
- D) Habsburg Monarşisi Papadan destek almaktadır.
- E) Macaristan ve Almanya hanedanı arasında akrabalık bağları vardır.

13. Kanuni hükümdar olduktan sonra ilk seferini Belgrad üzerine düzenledi. Çünkü Macar Kralı II. Layoş, Şarlken'e güvenerek ödemesi gereken vergileri göndermediği gibi Osmanlı elçisini de öldürmüştü. Diğer yandan Belgrad stratejik bir öneme de sahipti. Osmanlı orduları kısa bir kuşatmanın ardından, Belgrad'ı fethetti (1521). Belgrad'ın fethedilmesiyle Macaristan yolu açıldı. Avrupa'da yapılacak fetihler için önemli bir üs elde edildi.

Buna göre;

- I. Belgrad Macar Krallığının egemenliğindedir.
- II. Macar krallığı Osmanlı Devleti'ne vergi ödemektedir.
- III. Macar kralı Şarlken'le akrabadır.
- IV. Osmanlı Devleti stratejik bir şehri ele geçirmiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) I, II ve IV

14. Begrad'ın alınması ile Osmanlı-Macar ilişkileri iyice gerginleşti. Öte yandan Fransa Kralı I. Fransuva, Şarlken'e yenildi ve tutsak edildi. I. Fransuva, annesi vasıtasıyla Kanuni'den yardım istedi. Kanuni, hem Şarlken'e gözdağı vermek hem de Macaristan'ı fethetmek amacıyla harekete geçti. Osmanlı Devleti ile Macarlar arasında yapılan Mohaç Meydan Savaşı yaklaşık iki saat sürdü. Bu zafer ile Macaristan Osmanlı Devleti'ne bağlı bir krallık hâline geldi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Fransa ve Almanya ilişkileri iyi değildir.
- B) Osmanlı Devleti Avrupa siyasetinde etkindir.
- C) Macaristan Osmanlı Devleti'ne bağlanmıştır.
- D) Şarlken yenilgiye uğratılmıştır.
- E) Belgrad'ın fethi Osmanlı-Macar ilişkilerini etkilemiştir.

15. Osmanlı Devleti ile Macarlar arasında yapılan Mohaç Meydan Savaşı yaklaşık iki saat sürdü. Bu zafer ile Macaristan Osmanlı Devleti'ne bağlı bir krallık hâline geldi. Orta Avrupa'nın denetimi Osmanlılara geçti. Avusturya ile uzun yıllar sürecek mücadele döneminin başlamasına zemin hazırlandı. Osmanlı Devleti, Macaristan'ı doğrudan topraklarına katmadı. Macar soylularından olan Jan Zapolya'yı Macar kralı olarak atadı.

Buna göre Mohaç Savaşı ile;

- I. Osmanlı Devleti Orta Avrupa'yı hakimiyeti altına almıştır.
- II. Macar toprakları doğrudan Osmanlı topraklarına katılmıştır.
- III. Avusturya ile karşı karşıya gelinmiştir.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

16. Avusturya Kralı Ferdinand, Osmanlı Devleti'nin Macaristan'a kral seçtiği Jan Zpolya'nın hükümdarlığını tanımadı. Bir süre sonra da Macaristan'a saldırarak Budin'i aldı. Bunun üzerine Kanuni sefere çıktı. Budin'i geri aldı. Avusturya'nın, Macaristan üzerindeki emellerine tamamen son vermek için Viyana'yı kuşattı (1529). Ancak kuşatmaya hazırlıklı gelinmediği için Viyana kuşatması kaldırıldı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti kazandığı toprakları koruma çabasıdır.
- B) Ferdinand Macar topraklarında hak iddia etmektedir.
- C) Ferdinand Şarlken'in desteğini almıştır.
- D) Viyana kuşatma topraklarına rağmen alınamamıştır.
- E) Kanuni Avusturya üzerine ordu göndermiştir.

17. Osmanlı Devleti'nin Viyana kuşatmasını kaldırmasından sonra Ferdinand, yeniden Macar topraklarına saldırdı. Kanuni, bu gelişme üzerine Ferdinand'a en büyük desteği veren Şarlken'i ortadan kaldırarak meseleyi kesin bir şekilde çözmek için Almanya Seferi'ne çıktı (1532). Osmanlı orduları Almanya içlerine kadar ilerlediği hâlde ne Ferdinand ne de Şarlken, Kanuni'nin karşısına çıkabildi. Ferdinand barış istemek zorunda kaldı.

Buna göre;

- I. Ferdinand Şarlken'den destek almaktadır.
- II. Ferdinand Macar topraklarını hedeflemektedir.
- III. Şarlken Osmanlı ordusunun karşısına çıkmamıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

18. 1533'te yapılan İstanbul Antlaşması'na göre:

- Avusturya, Macaristan'ın iç işlerine karışmayacak,
- Avusturya arşidükü protokol bakımından Osmanlı sadrazamına eşit sayılacak,
- Avusturya, Osmanlı Devleti'ne vergi ödeyecek,
- Barış süresi sınırlandırılmayacak, Ferdinand uyduğu sürece antlaşma yürürlükte kalacaktır.

Avusturya ile yapılan antlaşma ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti üstünlüğünü kabul ettirmiştir.
- B) Antlaşma Osmanlı Devleti'ni maddi açıdan güçlenmiştir.
- C) Macaristan güven altına alınmıştır.
- D) Macar Krallığı doğrudan merkeze bağlanmıştır.
- E) Barış için süre sınırlaması yoktur.

19. İstanbul Antlaşması'na rağmen Avusturya, Osmanlı Devleti'nin atamış olduğu Macar kralının ölmesini fırsat bilerek Macar topraklarına yeniden saldırdı. Bu gelişmeler karşısında sefere çıkan Kanuni, Macaristan'ı doğrudan Osmanlı topraklarına kattı (1541). On iki sancaktan oluşan Budin Beylerbeyliği'ni kurdu.

Buna göre;

- I. Avusturya antlaşmayı ihlal etmiştir.
- II. Macar toprakları merkeze bağlanmıştır.
- III. Osmanlı Avusturya savaşları sona ermiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5.5.2. Osmanlı Devleti'nin Doğu'da Hâkimiyet Kurma Çabaları

20. XVI. yüzyıl başlarında, Safevilerin Anadolu'daki Şii propagandalarına yeniden başlamaları ve Doğu'da Osmanlı egemenliğine zarar vermeleri Osmanlı-Safevi ilişkilerinin yeniden bozulmasına neden oldu. Bu gelişmeler karşısında Kanuni 1534'te İstanbul'dan harekete geçti. İlk olarak Halep'e yönelen Kanuni, 28 Ekim 1534'de şehre girdi. Ardından da Tebriz ve Bağdat'ı ele geçirdi. Ancak Osmanlı Devleti'nin buralardan çekilmesinden bir süre sonra Safeviler Tebriz'i tekrar ele geçirdi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Bağdat fethedilmiştir.
- B) Osmanlı-Safevi ilişkileri savaşla sonuçlanmıştır.
- C) Irak ve Azerbaycan'da hakimiyet mücadelesi yaşanmaktadır.
- D) Doğuda Safevi tehlikesi yaşanmıştır.
- E) Osmanlı Safevi ilişkileri ilk defa başlamıştır.

1. Osmanlı Devleti'nin buralardan çekilmesinden bir süre sonra Safeviler Tebriz'i tekrar ele geçirdi. 1547 yılında Safevi Devleti'nde taht kavgaları yaşanıyordu. Bu durumdan faydalanmak isteyen Osmanlı Devleti, İran üzerine sefer hazırlıklarına başladı. Nisan 1548'de ordusuyla harekete geçen Kanuni Sultan Süleyman, 27 Temmuz 1548'de Tebriz'i yeniden ele geçirdi. Ancak kışın yaklaşması ve Batı'da Avusturya tehlikesinin belirmesi üzerine Osmanlı Devleti bir kez daha geri çekilmek zorunda kaldı. Bunu fırsat bilen Safevi hükümdarı Şah Tahmasp Tebriz'i yeniden ele geçirdi.

Buna göre;

- I. Safeviler iç çatışmalar yaşamaktadır.
 - II. İç çatışmalardan Osmanlı Devleti yararlanmıştır.
 - III. Safeviler Avusturya ile ittifak halindedir.
 - IV. Batıdaki gelişmeler Safevi siyasetini etkilemiştir.
- yargılarından hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) I, II ve IV

2. 1553 yılında ise Osmanlı ordusunun Avrupa'da bulunmasını fırsat bilen Şah Tahmasp, Osmanlı sınırlarını yeniden tehdit etmeye başladı. 1553 Temmuz'unda Kars Ovası'na gelen Kanuni ile savaşıma Şah Tahmasp cesaret edemedi. Kanuni Amasya'ya ulaşınca Şah'ın elçisi buraya gelerek barış istedi. Neticede 29 Mayıs 1555'te Safevi Devleti ile Osmanlı Devleti arasında "Amasya Antlaşması" imzalandı. Bu antlaşmaya göre Tebriz, Erivan, Bağdat, Irak ve Doğu Anadolu Osmanlı Devleti'ne bırakıldı. Osmanlı Devleti ile İran arasındaki bu ilk resmî antlaşma sonucunda Anadolu'nun doğu ve güney doğusunda sınır güvenliği sağlandı.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İlk Osmanlı Safevi antlaşması yapılmıştır.
- B) Irak Osmanlı hakimiyetinde kalmıştır.
- C) Uzun yıllar sürecek barış dönemi başlamıştır.
- D) Doğu ve güneydoğu sınırı güven altına alınmıştır.
- E) Batı politikası doğu siyasetini etkilemiştir.

3. 1553 yılında ise Osmanlı ordusunun Avrupa'da bulunmasını fırsat bilen Şah Tahmasp, Osmanlı sınırlarını yeniden tehdit etmeye başladı. 1553 Temmuz'unda Kars Ovası'na gelen Kanuni ile savaşıma Şah Tahmasp cesaret edemedi. Kanuni Amasya'ya ulaşınca Şah'ın elçisi buraya gelerek barış istedi. Neticede 29 Mayıs 1555'te Safevi Devleti ile Osmanlı Devleti arasında "Amasya Antlaşması" imzalandı. Bu antlaşmaya göre Tebriz, Erivan, Bağdat, Irak ve Doğu Anadolu Osmanlı Devleti'ne bırakıldı.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Safevilerle ikinci defa antlaşma yapılmıştır.
- B) İran'da Osmanlı hakimiyetine girmiştir.
- C) Uzun yıllar sürecek barış dönemi başlamıştır.
- D) Güney sınırı güven altına alınmıştır.
- E) Batı politikası doğu siyasetini etkilemiştir.

5.6. DÜNYA GÜCÜ OSMANLI VE STRATEJİK RAKİPLERİ

4. Fatih'in Balkanlarda egemenlik kurması ve Ege Denizi'ndeki adaları ele geçirmeye başlaması siyasi anlaşmazlıkların temel sebebi oldu. Bu yüzden iki ülke arasında 1463-1479 yılları arasında savaşlar yapıldı. Osmanlı Devleti bu savaşlarda Ege'de birçok adayı ele geçirdi. Savaşlar sonrasında iki ülke arasında barış yapıldı. Venedikli tüccarlara Osmanlı limanlarına serbestçe giriş hakkı verdi. Ayrıca balyos unvanı verilen Venedik elçisinin İstanbul'da bulunmasına müsaade etti. Fatih, bu strateji ile hem bölge ticaretini canlı tutmayı hem de Venediklileri kendi yanına alarak Avrupa Hristiyan birliğini bozmayı amaçladı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Osmanlı siyasetinde ekonomik çıkarların etkisi vardır.
- B) Venedik savaşı kazanmıştır.
- C) Venedik Cenevizlilerin desteğini almıştır.
- D) Venedik'in Ege Denizindeki hakimiyeti sona ermiştir.
- E) Osmanlı tüccarları Venedik'te ticaret yapma hakkı elde etmiştir.

5. Cenevizliler de Venedikliler gibi denizci bir devlet idi. Akdeniz ve Karadeniz’de çeşitli ticaret kolonileri bulunuyordu. Osmanlı Devleti, Cenevizlilere karşı başlangıçta ılımlı bir politika izledi. Cenevizlilere çeşitli ticari ayrıcalıklar vererek Bizans-Venedik ittifakını bozmaya çalıştı. Ancak İstanbul’un fethinden sonra Osmanlı Devleti’nin Akdeniz ve Karadeniz’de hâkimiyet alanını genişletmesi Osmanlı-Ceneviz ilişkilerinin bozulmasına neden oldu. Fatih Dönemi’nde, Cenevizlilerin Karadeniz’deki en büyük ticaret kolonilerinden olan Kırım ve Kefe ele geçirildi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı Devleti, Karadeniz’de üstünlüğü ele geçirdi.
- B) Akdeniz ve Karadeniz’deki fetihler Cenevizlileri rahatsız etmiştir.
- C) Osmanlı Devleti’nin politikası İstanbul fethinden sonra değişmiştir.
- D) Cenevizliler Karadeniz’in en güçlü devletidir.
- E) Ekonomik çıkarlar siyaseti etkilemiştir.

6. Portekizliler, XV ve XVI. yüzyılda Coğrafi Keşiflerde bulunarak Atlas ve Hint Okyanusu’nda büyük bir güç hâline gelmişlerdi. Diğer yandan Osmanlı Devleti’nin de bu yüzyıllarda Akdeniz’de hâkimiyet kurması, iki ülke arasında büyük bir rekabetin başlamasına neden oldu. XVI. yüzyıl boyunca devam eden bu rekabette Osmanlı Devleti her ne kadar Atlas ve Hint Okyanusu’nda Portekizlilerin egemenliğini kıramadıysa da Akdeniz’deki Portekiz egemenliğine son vermeyi başardı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı donanması Portekiz donanmasını yenilgiye uğratmıştır.
- B) Portekiz doğu ticaret yollarına hakim olmak istemektedir.
- C) Akdeniz ticareti Venediklilerin kontrolündedir.
- D) Portekiz sadece doğu yönünde keşiflerde bulunmaktadır.
- E) Osmanlı Devleti Hint Okyanusunda hakimiyet kurmuştur.

7. XV ve XVI. yüzyılda Coğrafi Keşifler sonucu Atlas Okyanusu’nda hâkimiyet kuran İspanya, aynı şekilde Akdeniz ve Kuzey Afrika’ya da hâkim olmak istiyordu. Ancak Osmanlı Devleti’nin gerek karadan Kuzey Afrika’ya gerekse denizden Akdeniz’e hâkim olması iki ülkeyi karşı karşıya getirdi. İspanya, Osmanlı Devleti’ne karşı oluşturulan Haçlı ittifaklarında yer aldı. Buna karşılık Osmanlı Devleti ise Venedik, Ceneviz ve Fransa’ya birtakım siyasi ve ekonomik ayrıcalıklar vererek İspanya’yı yalnız bırakmayı hedefledi.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İspanya Coğrafi Keşiflere katılmıştır.
- B) Akdeniz’de hakimiyet mücadelesi yaşanmıştır.
- C) Osmanlı Devleti’ne karşı Haçlı ittifakı oluşturulmuştur.
- D) Ekonomik çıkarlar siyaseti etkilemiştir.
- E) İspanya Akdeniz hakimiyetini sağladı.

8. Osmanlı Devleti, Avusturya-Almanya ittifakını bozmak amacıyla askerî faaliyetler dışında, siyasi faaliyetlere de başvurdu. Bu ittifaka karşı Avrupa'nın güçlü devletlerinden Fransa'yı kendi yanına çekmeye çalıştı. Bu amaç doğrultusunda Fransa'ya siyasi ve ekonomik birtakım ayrıcalıklar verdi. Neticede XVI. yüzyılda Osmanlı-Habsburg İmparatorluğu mücadelesinin galibi genelde Osmanlı Devleti oldu.

Buna göre;

- I. Osmanlı Devleti Avrupa siyasetinde etkindir.
- II. Fransa'ya ekonomik ayrıcalıklar tanınmıştır.
- III. Avusturya Fransa arasında savaş yaşanmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) I, II ve IV

9. XV ve XVI. yüzyılda, Türk ve İslam dünyasında Osmanlı Devleti'nin en büyük rakibi Memlûklulardı. Memlûklular, Mısır'dan Suriye'ye kadar uzanan geniş toprakları yanında Abbasi halifesinin de koruyucusu konumundaydı. Bu durum Memlûklulara, İslam dünyasında büyük bir itibar sağlıyordu. Fatih Dönemi'nde Osmanlı Devleti ile Memlûklular arasında gerginliğe neden olan siyasi anlaşmazlıklar, II. Bayezid Dönemi'nde savaşa dönüştü. Yapılan savaşlarda Memlûklular, Osmanlı Devleti'ne üstünlük sağlayarak hâkimiyet alanlarını Çukurova Bölgesi'ne kadar genişlettiler.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Memlûkler Anadolu'nun büyük bir bölümünde hakimiyet kurmuştur.
- A) Memlûklerle Anadolu için hakimiyet mücadelesi yaşanmıştır.
- C) Fatih Devrinde ilk Osmanlı-Memlûk savaşı yaşanmıştır.
- D) Memlûklerle siyasi anlaşmazlıklar II. Bayezit döneminde başlamıştır.
- E) Memlûkler Osmanlı Devleti'ne karşı ittifak oluşturmuştur.

5.6.2. XV ve XVI. Yüzyıllarda Osmanlı Devleti'nin İzlediği Siyasetin Etkileri

10. XV. ve XVI. yüzyıllarda merkezi Vatikan'da bulunan Roma Katolik Kilisesi, Osmanlı Devleti'ni ortadan kaldırmak amacıyla kurulan Haçlı ittifaklarına önyak oluyor, Osmanlı Devleti'nin rakiplerine destek veriyordu. Bu sebeplerden dolayı Osmanlı Devleti, Roma Katolik Kilisesi'ni Hristiyan dünyasında yalnız bırakmak amacıyla uzun vadeli stratejik politikalar izledi.

Buna göre;

- I. Osmanlı Devleti Haçlı ittifakını dağıtmayı amaçlamaktadır.
- II. Katolik kilisesinin merkezi İspanya'dır.
- III. Katolik kilisesi Haçlı ittifakı oluşturmaktadır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) I, II ve IV

11. Osmanlı Devleti'nin, tüm Hristiyan halka adil bir yönetim sergilemesi, fethedilen bölgelerde yaşayan halkın Katolik Kilisesi'nin dinî ve siyasi baskılarından kurtulmasına yol açtı. Halkın can ve mal güvenliği sağlandı. İnançları konusunda serbest bırakıldı. Bu yüzden başta Bosna ve Hersekliler olmak üzere Balkanlarda birçok halk gönüllü olarak Müslümanlığı seçti. İstanbul'un fethinden sonra ise Fatih, Roma Katolik Kilisesi'ni yalnız bırakmayı amaçladı. Yayımladığı bir fermanla da Ortodoks Kilisesi'nin varlığını devam ettirdi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ortodoksluk Hristiyan mezhebidir.
- B) Fatih Ortodoks kilisesini desteklemektedir.
- C) Avrupa'da Müslümanlık yayılmıştır.
- D) Fatih kilise ittifakını önlemeyi hedeflemiştir.
- E) Roma Katolik kilisesi Ortodoks kilisesiyle birleşmeyi hedeflemiştir.

12. II. Bayezid Dönemi'nde İspanya'da Beni Ahmer Devleti'nin yıkılması sonucunda savunmasız kalan Müslümanların yanında Yahudilere de yardım edildi. İspanya Krallığı'nın zorla Hristiyan yapmaya çalıştığı ve zulümlere maruz bıraktığı Müslümanlar genellikle Kuzey Afrika'ya, Yahudiler ise Osmanlı Devleti'nin önemli ticaret merkezlerine yerleştirildiler.

Buna göre;

- I. Yahudiler Osmanlı ülkesine taşınmıştır.
- II. İspanya'daki Müslümanlar Kuzey Afrika'ya taşınmıştır.
- III. Müslümanlar dini baskıya uğramıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

13. Kanuni Dönemi'nde Avrupa'da Katolik Kilisesi'ne karşı başkaldırı niteliğinde olan Reform hareketlerine Osmanlı Devleti tarafından destek verildi. Çünkü Avrupa'daki mezhep kavgaları Osmanlı Devleti'nin lehineydi. Avrupa Hristiyan birliğinin parçalanması, Osmanlı Devleti'nin Avrupa siyasetine uygundu. Yine bu karışıklıklardan faydalanan Osmanlı Devleti, Viyana önlerine kadar ilerledi.

Buna göre;

- I. Reform hareketleri Osmanlı Devleti'nin batı siyasetini etkilemiştir.
- II. Osmanlı Devleti Hristiyan birliğini bozmak istemektedir.
- III. Reform hareketleri Avrupa dini hayatını etkilemiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

14.

I. Reform Hareketleri

II. Coğrafi Keşifler

III. Amerika'nın keşfi

Yukarıdakilerden hangisinin Osmanlı Devleti'nin Avrupa siyasetini doğrudan etkilediği savunulabilir?

A) Yalnız III

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

15. Osmanlı Devleti'nin Almanya ve Avusturya üzerindeki baskısı, Protestanların mücadelelerinde de başarılı olmalarını etkiledi. Kanuni Dönemi'nde, Avrupa'da monarşi ile yönetilen birçok ülke (Fransa, İngiltere, Hollanda gibi) Kutsal Roma İmparatorluğu'na karşı Osmanlı Devleti'nden yardım istedi. Osmanlı Devleti, bu monarşilere destek vererek Papa'nın "Hristiyan Birliği" idealini parçalamak istedi. Bu doğrultuda Kanuni Dönemi'nde, Almanya'ya esir düşen I. Fransuva kurtarıldı. Yine Barbaros komutasındaki bir Türk donanması, Şarılken'e karşı Fransa'ya destek amacıyla Marsilya'ya gönderildi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

A) Osmanlı Devleti Avrupa siyasetine yön vermiştir.

B) Osmanlı Devleti mezhep kavgalarına müdahil olmuştur.

C) Protestanların Osmanlı sayesinde hareket alanları artmıştır.

D) Avrupa Ortodoksların desteğini almıştır.

E) Osmanlı deniz kuvvetleri Fransa'yı desteklemiştir.

16. Osmanlı Devleti, Ortodoks ve Protestan Hristiyanlar dışında Kuzey Afrika'da bulunan Müslümanların da uzun yıllar koruyuculuğunu üstlendi. Öyle ki Osmanlı Devleti, Kuzey Afrika'da hâkimiyet kurmadan önce bölge, yoğun olarak İspanya ve Portekiz başta olmak üzere Haçlıların baskılarına maruz kalıyordu. Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki hâkimiyeti ilk olarak Yavuz Dönemi'nde Mısır'ın fethiyle başladı (1517). Bu sırada Cezayir'de bulunan Hızır Reis (Barbaros Hayrettin Paşa) ve Oruç Reis gibi Türk denizcileri bölgeyi İspanyollara karşı başarılı bir şekilde müdafaa ediyorlardı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

A) Osmanlı Devleti Protestanları desteklemiştir.

B) Kuzey Afrika'da Müslümanlar yaşamaktadır.

C) Müslümanlar Yavuz'un fethiyle Mısır'da ilk defa hakimiyet kurmuştur.

D) Osmanlı Devleti Kuzey Afrika hakimiyeti için İspanya ile karşılaşmıştır.

E) Deniz kuvvetleri Kuzey Afrika mücadelesine katılmıştır.

17. Cezayir hâkimi Oruç Reis'in vefatı üzerine Hızır Reis, Kanuni Dönemi'nde Osmanlı himayesine girdi. Böylece Cezayir de Osmanlı topraklarına dâhil oldu. Osmanlı Devleti tarafından Kaptanı deryalığa getirilen Barbaros, kısa sürede büyük bir donanma kurarak Kuzey Afrika'yı İspanyolların baskısından kurtardı. Akdeniz'de önemli fetihlerde bulundu. Barbaros'tan sonra ise önemli Türk denizcilerinden Turgut Reis, Saint Jean (Sen Jan) Şövalyelerinin denetiminde olan Trablusgarp'ı (1551), daha sonra Kılıç Ali Paşa komutasındaki Osmanlı donanması Tunus'u Osmanlı sınırlarına dâhil etti (1574).

Buna göre;

I. Kuzey Afrika'da yeni fetihler yapılmıştır.

II. Kuzey Afrika fethinde deniz kuvvetlerinden yararlanılmıştır.

III. Osmanlı Devleti ilk defa kaptan-ı derya atamıştır.

IV. Akdeniz bir Türk gölü haline gelmiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız III

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve IV

E) I, II ve IV

5.6.3. Osmanlı Ekonomik Politikaları

18. Osmanlı ekonomisi genelde tarım ve hayvancılığa dayalı idi. Osmanlı Devleti, sınırların genişlemesine bağlı olarak tımar sistemini de geliştirdi. Böylece tımar sistemi sayesinde tarımsal üretimde önemli bir artış oldu. Bu durum XVI. yüzyılda da devam etti. XVI. yüzyılda Osmanlı sanayisi Avrupa'dan ileri düzeydeydi. Osmanlı el tezgâhlarında her türlü araç üretilirdi. Silah sanayisi ve tersaneler devletin kontrolündeydi. Silah sanayisi oldukça gelişmişti. XVI. yüzyılda devletin tophane, saraçhane gibi askerî ve sivil imalathaneleri vardı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Konar göçerler hayvancılıkla uğraşmışlardır.

B) Tımar sistemi tarımsal üretime sıkı sıkıya bağlı idi.

C) Üretim fabrikalarda yapılırdı.

D) Sanayi üretimi devlet kontrolündeydi.

E) Esnaflar arasında dayanışma sağlanmıştı.

19. Osmanlı el tezgâhlarında her türlü araç üretilirdi. Silah sanayisi ve tersaneler devletin kontrolündeydi. Silah sanayisi oldukça gelişmişti. XVI. yüzyılda devletin tophane, saraçhane gibi askerî ve sivil imalathaneleri vardı. Osmanlı Devleti'nde özel sektörün elindeki en önemli sanayi dalı tekstil (dokuma) idi. Üretilen kumaşlar, ülke ihtiyacı karşılandıktan sonra ihraç edilirdi. XVI. yüzyılda Bursa'da dokunan kumaşların şöhreti Lehistan, Macaristan, İtalya ve hatta Fransa'ya kadar yayılmıştı. 1500 yılında yalnız Bursa'da ipekli kumaş dokuyan 1000 civarında tezgâh vardı.

Buna göre;

- I. Osmanlı devletinde silah sanayisi vardır.
- II. Silah sanayisi devlet kontrolündedir.
- III. Tekstil ilk gelişen sanayi alanıdır.
- IV. Osmanlı tekstil ürünleri ihraç edilmektedir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) I, II ve IV

20. XVI. yüzyılda Akdeniz ve Karadeniz'de denetimin sağlanması, siyasal, sosyal ve ekonomik düzenin sağlanması, devletin tüccarları özendirme, ticaret yollarının güvenli hâle getirilmesi, işlek ticaret yollarının ülke topraklarından geçmesi de Osmanlı Devleti'nde ticaretin gelişmesini sağladı. Ayrıca devlet, ticaretin gelişmesi için önemli tedbirler de aldı. Ticaretle uğraşanlardan alınan vergi düşük tutuldu. Ticareti geliştirmek amacıyla yollar üzerine han, kervansaray, imarethane, hamam, cami, çeşme ve köprülerden oluşan eserler inşa etti. Yabancı tüccarlara gümrük kolaylığı sağlandı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Akdeniz hakimiyeti ticareti geliştirmiştir.
- B) Osmanlı ülkesinden ticaret yolları geçmektedir.
- C) Ticaret yolları imar edilmiştir.
- D) Ticaretle uğraşanlara vergi muafiyeti sağlanmıştır.
- E) Yabancı tüccarlar desteklenmiştir.

TEST -III

1. Osmanlı bedestenlerinin en önemlisi İstanbul'daki Fatih Dönemi'nde yapılan Kapalıçarşı idi. İstanbul, doğu ve batı tüccarlarının bir araya geldiği uluslararası bir pazar niteliğindeydi. İş hanları, depolar ve limanlar dünyanın her tarafından gelen tüccarlara gerekli bütün hizmetleri veriyordu. Bursa, Kahire, Edirne ve Selânik ülkenin önemli ticaret merkezleriydi. Bursa; Orta Asya, Hindistan ve Arabistan'dan gelen malların Avrupa ile el değiştirdiği merkez konumundaydı. Bursa'dan Doğu'nun baharat ve kahvesi karşılığında ipek, deri ve kereste ihraç edilirdi.

Buna göre;

- I. İstanbul uluslararası ticaretin merkezidir.
- II. Osmanlı Devleti ticareti özendirecek tedbirler almıştır.
- III. İstanbul'a doğudan mallar gelmektedir.
- IV. Bursa ihracat şehirlerinden birisidir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) I, II, III ve IV

2. Osmanlı Devleti'nde Fatih Dönemi'ne kadar tedavülde gümüş para (akçe) kullanılırdı. Ancak Fatih Dönemi'nde ekonominin gelişmesine bağlı olarak altın para bastırıldı. Osmanlı parasının değeri, Avrupa para değerinin çok üstündeydi. Osmanlı Devleti XV. yüzyıldan itibaren denizlere egemen olunca deniz taşımacılığı ve ticareti de gelişti. Doğudan batıya giden malların bir kısmı, İskenderun ve Suriye limanlarından sevk edilmeye başlandı. Bu nedenle Akdeniz'deki deniz ticareti oldukça önem kazandı. Ancak Coğrafi Keşifler nedeniyle bu yolların önemi zamanla azalmaya başladı.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Akçe Osmanlı para birimidir.
- B) Osmanlı Devleti'nde ticaret gelişmiştir.
- C) Akdeniz limanları ticarette kullanılmıştır.
- D) Coğrafi Keşifler Osmanlı ticaretini olumsuz etkilemiştir.
- E) Osmanlı para birimi değer kaybetmiştir.

5.6.4. Osmanlı-Fransa İlişkileri ve Kapitülasyonlar

3. Osmanlı Devleti, mali ve siyasi amaçlı olarak çeşitli dönemlerde bazı ülkelere "kapitülasyon" denilen ticari ayrıcalıklar vermiştir. Osmanlılar ilk olarak 1352'de Rumeli'ye geçtiklerinde, o sırada Venedik ve onlarla savaş hâlinde olan Cenovalılara ticari ve siyasi amaçlı kapitülasyon hakkı verdiler. Bu ayrıcalıklar sonraki dönemlerde Çelebi Mehmet, II. Murat ve Fatih tarafından da onaylandı. 1517'de Mısır'ın fethi sonrasında ise Yavuz; Memlûk sultanları tarafından Venedik'e, Katalan ve Fransızlara verilen kapitülasyonları devam ettirdi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ekonomik çıkarlar siyaseti etkilemiştir.
- B) Osmanlı Devleti siyasi çıkarı için bazı imtiyazlar tanımıştır.
- C) Osmanlı Devleti 14. Yüzyılda Rumeli'ye geçmiştir.
- D) İlk imtiyazlar Cenovalılara verilmiştir.
- E) İlk kapitülasyonlar yükselme döneminde verilmiştir.

4. Osmanlı Devleti ile dostane ilişkiler kurmak isteyen Fransa elçisi De la Forest, Kanuni'nin Sadrazamı olan İbrahim Paşa ile bir kapitülasyon taslağı ele aldı. Ancak bu taslak, İbrahim Paşa'nın idamı dolayısıyla uygulamaya geçirilemedi. Fransa'ya gerçek manada kapitülasyon 1569 yılında, Venedik kapitülasyonu örnek alınarak verildi. Neticede bu imtiyaz sayesinde Fransızların Doğu Akdeniz'deki ticari faaliyetleri hızla gelişti.

Buna göre;

I. Osmanlı Devleti Fransa'ya kapitülasyon tanımıştır.

II. Kapitülasyon isteği Fransa'dan gelmiştir.

III. Doğu Akdeniz ticareti Fransa'nın eline geçti.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız III

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

5.7. KARA VE DENİZLERE NÜFUZ ETME ÇABALARI

5.7.1. Osmanlı Devleti'nin Kara ve Denizlerdeki Stratejik Rakipleri

5.

-Fatih Dönemi'nde, Osmanlı Devleti ile yapmış oldukları Otlukbeli Savaşı'nı (1473) kaybettikten sonra dağılma sürecine girdiler.

-Safeviler, XVI. yüzyıl başlarında Akkoyunlu Devleti'nin siyasi varlığına son vererek önemli bir kara gücü hâline geldiler.

-Mamlûklular, XVI. yüzyılın en önemli kara gücü olmalarına rağmen, Osmanlı Devleti tarafından 1517'de siyasi varlıklarına son verildi.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

A) Osmanlı Devleti güneyde genişlemiştir.

B) Akkoyunlular yenilgiye uğratılmıştır.

C) Mamlûk Devleti'ne Osmanlı Devleti son vermiştir.

D) Doğuda Türkler yönetime hakimdir.

E) Safeviler ve Mamlûkler aynı bölgede kurulmuştur.

6. Osmanlı denizcilik faaliyetleri ilk olarak Orhan Bey Dönemi'nde Karesioğulları'na son verilmesi ile başladı. Bu sayede ilk Osmanlı donanması teşekkül etti. Sonraki dönemlerde Osmanlı Devleti denizcilik faaliyetlerine daha da önem verdi. Çünkü Osmanlı Devleti yapacağı fetihlerde sadece kara gücünün yeterli olamayacağını biliyordu. Bu amaçla I. Bayezid (Yıldırım) Dönemi'nde Gelibolu'da bir tersane inşa edildi. Osmanlı Devleti ilk deniz savaşını I. Mehmet (Çelebi) Dönemi'nde Venediklilerle yaptı ancak bu savaş kaybettiler.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Karesioğulları ilk kurulan beyliktir.

B) Denizcilik faaliyetleri I. Bayezid döneminde başlamıştır.

C) Osmanlı devleti gemi yapımına önem vermiştir.

D) Osmanlı deniz gücü rekabet Avrupa'yla rekabet edecek güce gelmiştir.

E) Orhan Bey döneminde kara gücü oluşturulmuştur.

7. I. Mehmet (Fatih) Dönemi'nde ise İstanbul'un fethi kapsamında yaklaşık dört yüz parçalık bir deniz gücü oluşturuldu. Bu donanma İstanbul'un fethinde önemli rol oynadı. Bu donanma aynı zamanda Trabzon İmparatorluğu'na son verilmesi (1461), Kırım ve Kefe'nin fethedilmesi (1475) ve Venediklilerle yapılan deniz savaşlarında (1456-1479) önemli zaferler kazandı. Ayrıca Venedik ve Napoli Krallığı arasındaki çatışmadan faydalanmak isteyen Fatih, donanmayı İtalya üzerine gönderdi. İtalya (Otranto) Seferi sonucunda Zanta, Kefalonya, Ayamavra Adaları ve Otranto şehri ele geçirildi.

Buna göre;

- I. Osmanlı fetihlerinde deniz kuvvetlerinin rolü vardır.
- II. İstanbul fethi için hazırlanan donanma diğer fetihleri etkilemiştir.
- III. Denizaşırı sefer yapılmıştır.
- IV. Sadece Karadeniz'de fetih hareketi yapılmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) I, II ve III
- E) I, II, III ve IV

8. II. Bayezid Dönemi, fetihler yönünden sönük geçse de bu dönemde, denizlerde önemli gelişmeler yaşandı. Kili ve Akkerman'ın alınmasıyla Karadeniz'de; Venediklilerden Modon, Koron, Navarin ve İnebahtı'nın alınmasıyla Akdeniz'de Osmanlı hâkimiyeti iyice güçlendi. Kanuni Dönemi'nde ise Osmanlı denizciliği zirveye çıktı. Özellikle Barbaros Hayrettin Paşa'nın Osmanlı hizmetine girmesiyle denizlerde önemli başarılar kazanıldı. Osmanlı Devleti güçlü donanması sayesinde Kuzey Afrika ve Akdeniz'de hâkimiyet kurdu.

Buna göre;

- I. II. Bayezid döneminde deniz hakimiyeti güçlenmiştir.
- II. Karadeniz'de ilk fetih yapılmıştır.
- III. Barbaros Hayrettin Paşa Osmanlı denizciliğine katkıda bulunmuştur.
- IV. Donanma Akdeniz hakimiyetinde rol oynamıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) I, III ve IV
- E) I, II, III ve IV

5.7.2. Akdeniz’de Hâkimiyet Mücadelesi

9. XVI. yüzyılda başta Osmanlı Devleti olmak üzere Atlantik ülkeleri (İspanya, Portekiz, İngiltere, Hollanda) arasında Akdeniz’de hâkimiyet mücadelesi yaşandı. Osmanlı Devleti ve Portekiz, Akdeniz’e hâkim olabilmek için hem karada hem de denizde sık sık karşı karşıya geldi. Portekizliler, Osmanlı Devleti’ne karşı Akdeniz’de kurulan Haçlı ittifaklarına destek verdi. Osmanlı Devleti ile Portekiz arasında Akdeniz’e hâkim olabilmek mücadelesi son olarak Fas topraklarında yaşandı. İki ülke arasında yaşanan Vadi’üs Seyl Savaşı (1578) sonucunda Portekizlilerin bölgedeki varlığına son verilerek Fas Osmanlı himayesine alındı.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Osmanlı Devleti Atlas Okyanusuna kıyısı olan devletlerle yaşamıştır.
- B) Osmanlı Devleti Coğrafi keşiflere katılmıştır.
- C) Osmanlı Devleti’ne karşı Haçlı ittifakı oluşturulmuştur.
- D) Kuzey Afrika’da hakimiyet mücadelesi yaşanmıştır.
- E) Osmanlı Devleti Kuzey Afrika’da toprak kazanmıştır.

10. Katolik İspanya, kendini Avrupa’nın ve Hristiyanlığın koruyucusu olarak görüyordu. Bu yüzden iki devlet Akdeniz ve Kuzey Afrika’da hâkimiyet kurma amacıyla sık sık karşı karşıya geldi. Diğer yandan Kanuni Dönemi’nde kaptan-ı deryalığa getirilen Barbaros Hayrettin Paşa’nın güçlü bir donanma kurarak Akdeniz’de önemli yerleri ele geçirmesi İspanyolların çıkarlarına zarar verdi. Bu yüzden İspanyollar, Andrea Doria (Andre Dorya) komutasında oluşturulan Haçlı donanmasına destek verdi. Osmanlı donanması ile Haçlı donanması arasında yapılan Preveze Deniz Savaşı (28 Eylül 1538), Osmanlı Devleti’nin zaferi ile sonuçlandı. Osmanlı Devleti büyük ölçüde Akdeniz’de hâkimiyet kurdu.

Buna göre;

- I. Akdeniz’de hakimiyet mücadelesi yaşanmaktadır.
- II. Haçlı ittifakını İspanya oluşturmuştur.
- III. Osmanlı Devleti Akdeniz’de üstünlüğü ele geçirmiştir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

11. Osmanlıların Akdeniz’de ve Kuzey Afrika’daki egemenliğini zedelemek isteyen İspanyollar bir kez daha harekete geçti. Bu durum karşısında Turgut Reis, İspanyolların denetimindeki Cerbe Adası’nı kuşattı. Ancak Andrea Doria komutasındaki Haçlı donanmasının adaya gelmesi üzerine zor durumda kaldı. İstanbul’dan gönderilen Piyale Paşa komutasındaki donanmayla birleşen Turgut Reis, Cerbe Deniz Savaşı’nda Haçlıları bozguna uğratarak adayı aldı (1560). Böylece Batı Akdeniz ve Kuzey Afrika’daki Türk hâkimiyeti daha da güçlendi.

Buna göre;

- I. Akdeniz hakimiyeti için İspanyollarla yeniden karşı karşıya gelinmiştir.
- II. Haçlılar Akdeniz’i Osmanlı Devleti’ne bırakmıştır.
- III. Turgut Reis Osmanlı adına hareket etmektedir.
- IV. Osmanlı Devleti Kuzey Afrika için mücadele etmektedir.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) I, III ve IV
- E) I, II, III ve IV

12. II. Selim Dönemi’nde Osmanlı Devleti Akdeniz’e nüfuz etme çalışmalarını devam ettirdi. Bu dönemde Kıbrıs Adası’ndaki Venedikliler, Doğu Akdeniz’de Osmanlı güvenliğini tehdit eder hâle geldiler. Bu yüzden Sokullu, Lala Mustafa Paşa komutasındaki bir donanmayı Kıbrıs’ın fethi için görevlendirdi. Kıbrıs bir yıllık kuşatma sonunda fethedildi (1571). Böylece Doğu Akdeniz’in denetimi sağlandı. Kıbrıs’ın fethi sonrası Osmanlı Devleti, bölgenin Türkleşme ve İslamlaşmasına yönelik önemli çalışmalarda bulundu.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kıbrıs için sadece siyasi mücadele verilmiştir.
- B) Kıbrıs’ta kalıcılığı sağlamak için çalışmalar yapılmıştır.
- C) Doğu Akdeniz’de güvenlik sorunu yaşanmaktadır.
- D) Doğu Akdeniz’de Osmanlı hakimiyeti güçlenmiştir.
- E) Venedik Akdeniz’de etkin bir devlettir.

13. Kıbrıs’ın fethi sonrası Osmanlı Devleti, bölgenin Türkleşme ve İslamlaşmasına yönelik önemli çalışmalarda bulundu. İlk olarak güvenliğini sağlamak amacıyla yeniçerilerden ve diğer askerî birliklerden oluşan 4.000 civarı kuvveti Ada’nın çeşitli mevkillerine yerleştirdi. İdari yönden Kıbrıs’ı sekiz sancağa bölerek buralara, kadı ve subaşılar atadı. Daha sonra Anadolu’dan birçok Türk’ü Kıbrıs’a iskân etti. Bölgeye gelenler Ada’daki köy ve kasabalara Türkçe isimler verdi. Yine Ada’da birçok cami, han, hamam ve medrese inşa edildi. Böylece Kıbrıs’ta günümüze kadar devam eden Türk varlığı başladı.

Buna göre;

- I. Kıbrıs’ta iskan siyaseti izlenmiştir.
- II. Kıbrıs’ta kurumsallaşma vardır.
- III. Kıbrıs’ta imar faaliyetleri yapılmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

14. Kıbrıs'ın fethi sonrası Osmanlı Devleti, bölgenin Türkleşme ve İslamlaşmasına yönelik önemli çalışmalarda bulundu. İlk olarak güvenliğini sağlamak amacıyla yeniçerilerden ve diğer askerî birliklerden oluşan 4.000 civarı kuvveti Ada'nın çeşitli mevkillerine yerleştirdi. İdari yönden Kıbrıs'ı sekiz sancağa bölerek buralara, kadı ve subaşılar atadı. Daha sonra Anadolu'dan birçok Türk'ü Kıbrıs'a iskân etti. Bölgeye gelenler Ada'daki köy ve kasabalara Türkçe isimler verdi. Yine Ada'da birçok cami, han, hamam ve medrese inşa edildi. Böylece Kıbrıs'ta günümüze kadar devam eden Türk varlığı başladı.

Buna göre;

- I. Kıbrıs'ta iskan siyaseti izlenmiştir.
- II. Kıbrıs'ta hukuki kurumsallaşma vardır.
- III. Kıbrıs'ta eğitim kurumları açılmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

15. Kıbrıs'ın fethedilmesi ile Akdeniz'de çıkarları iyice zedelenen Avrupa devletleri, Papa'nın önderliğinde İspanya, Portekiz ve Venedik'in katılımıyla yeni bir Haçlı donanması oluşturdu. Kıbrıs dönüşü İnebahtı mevkinde yapılan savaşta Haçlılar üç yüz parçalık Osmanlı donanmasını yaktılar (1571). İnebahtı Deniz Savaşı'ndan sonra Tunus, İspanyolların eline geçti. Ancak Kaptanıderya Kılıç Ali Paşa komutasındaki bir Türk donanması, Tunus'u yeniden fethederek Osmanlı topraklarına kattı (1574). Osmanlı Devleti ile İspanya-Portekiz arasında yaşanan mücadele sonucunda bu iki ülke iyice yıprandı. Akdeniz'deki hâkimiyetleri büyük ölçüde sona erdi.

Buna göre;

- I. Akdeniz hakimiyet mücadelesinde Portekiz başarılı olamamıştır.
- II. Osmanlı donanması kayıp vermiştir.
- III. Osmanlı Devleti'nin Doğu Akdeniz hakimiyeti sona ermiştir.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5.7.3. Coğrafi Keşifler ve Keşiflerin Osmanlı Devleti'ne Etkileri

16. Avrupa'dan Amerika'ya ve keşfedilen diğer bölgelere göçler oldu. Amerika'da çalışacak insan gücünü sağlamak amacıyla Afrika'dan yerliler getirildi. Ancak Avrupa'dan Amerika'ya gelenler, bölgedeki yerli halka (Aztek, Maya, İnka, Kızılderililer) oldukça zalimane davrandılar. Ülkelerini yağmaladılar, medeniyetlerini yıktılar. Amerika ve diğer bölgelerden Avrupa'ya ham madde ile çok miktarda altın ve gümüş geldi. Böylece Avrupa'nın ekonomisi güçlenmeye başladı. Hristiyanlık, keşfedilen bölgelerde yayılma imkânı buldu. Ancak Katolik Kilisesi'nin öğretileri sarsıntıya uğradı (Dünya'nın yuvarlak olmadığı gibi.). Kiliseye güven azaldı.

Buna göre;

- I. Kilisenin hakimiyeti zayıflamıştır.
 - II. Keşfedilen bölgelerdeki yerli halk zarar görmüştür.
 - III. Kilise öğretileri sorgulanmaktadır.
- yargılarından hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

17.

- Zenginleşen burjuva sınıfı şehirde ayrıcalıklı bir konuma geldi.
- Avrupa'dan Amerika'ya ve keşfedilen diğer bölgelere göçler oldu.
- Amerika'da çalışacak insan gücünü sağlamak amacıyla Afrika'dan yerliler getirildi.
- Amerika ve diğer bölgelerden Avrupa'ya ham madde ile çok miktarda altın ve gümüş geldi.
- Hristiyanlık, keşfedilen bölgelerde yayılma imkânı buldu.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki hangi alanı etkilediği savunulamaz?

- A) Toplumsal
- B) Dini
- C) Ekonomik
- D) Siyasi
- E) Bilimsel

18. Coğrafi Keşifler sonucunda Akdeniz limanları ile İpek ve Baharat Yollarının önemini kaybetmesi; Osmanlı Devleti'nin gümrük gelirlerinin azalmasına, dolayısıyla da ekonomisinin gerilemesine neden oldu. Coğrafi Keşifler sonucu Avrupalılar, keşfettikleri bölgelerdeki değerli madenleri (altın ve gümüş gibi) Avrupa'ya taşıdılar. Bir süre sonra bu değerli madenlerin Osmanlı topraklarına girmesi, Osmanlı para birimi akçenin değer kaybetmesine neden oldu. Eşya ve mal fiyatları arttı. Bu durum Osmanlı ülkesinde enflasyona yol açtı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti ekonomik olarak etkilenmiştir.
- B) Avrupa zenginleşmiştir.
- C) Ticaret yolları değişmiştir.
- D) Keşifler Akdeniz'i etkilemiştir.
- E) Osmanlı maliyesi etkilenmemiştir.

19. Coğrafi Keşifler sonucunda Akdeniz limanları ile İpek ve Baharat Yollarının önemini kaybetmesi; Osmanlı Devleti'nin gümrük gelirlerinin azalmasına, dolayısıyla da ekonomisinin gerilemesine neden oldu. Coğrafi Keşifler sonucu Avrupalılar, keşfettikleri bölgelerdeki değerli madenleri (altın ve gümüş gibi) Avrupa'ya taşıdılar. Bir süre sonra bu değerli madenlerin Osmanlı topraklarına girmesi, Osmanlı para birimi akçenin değer kaybetmesine neden oldu. Eşya ve mal fiyatları arttı. Bu durum Osmanlı ülkesinde enflasyona yol açtı.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı maliyesi zorlanmaya başlamıştır.
- B) Akdeniz limanları canlanmıştır.
- C) Osmanlı ekonomisi güçlenmiştir.
- D) Avrupa'da soylu sınıfı güçlenmiştir.
- E) Katolik kilisesi güç kaybetmiştir.

5.7.4. Hint Deniz Seferleri ve Sonuçları

20. Osmanlı Devleti, XVI. yüzyılda stratejik ve insani yardım amaçlı Atlas ve Hint okyanuslarında denizcilik faaliyetlerinde bulundu. Bu dönemde Akdeniz dışında yapılan önemli denizcilik faaliyetlerinden biri "Hint Deniz Seferleri"dir (1538-1553). Hint Deniz Seferlerinin başlamasında; Coğrafi Keşifler sonucu Portekizlilerin, Hindistan'daki Müslümanlara baskı yapmaya ve Müslüman tüccarlara zarar vermeleri etkili oldu.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti Atlas Okyanusunda fetih yapmıştır.
- B) Coğrafi Keşifler Osmanlı Devleti'ni siyasi olarak etkilemiştir.
- C) Osmanlı Devleti Akdeniz hakimiyetini kaybetmiştir.
- D) Portekiz Hindistan'ı ele geçirmiştir.
- E) Portekiz'in Akdeniz'deki etkinliği sona ermiştir.

21. Hint Deniz Seferlerinin başlamasında; Coğrafi Keşifler sonucu Portekizlilerin, Hindistan'daki Müslümanlara baskı yapmaya ve Müslüman tüccarlara zarar vermeleri etkili oldu. Bu durum karşısında Hindistan'daki Müslüman Gücerat Devleti ve Sumatra'da hüküm süren Açe İslam Sultanlığı Portekizlilerin saldırılarına karşı Osmanlı Devleti'nden yardım istedi. Dönemin padişahı Kanuni Sultan Süleyman, bölgedeki Müslümanlara yardım etmek, Coğrafi Keşifler sebebiyle önemini kaybeden ticaret yollarını canlandırmak ve Portekizlilerin denizlerdeki hâkimiyetine son vermek amacıyla Hindistan'a dört sefer düzenletti.

Buna göre;

- I. Hint Seferlerinin düzenlenmesinde Coğrafi Keşifler etkili olmuştur.
- II. Müslüman ülkeler Osmanlı Devleti'nden destek beklemektedir.
- III. Portekiz Hindistan'a ulaşmıştır.
- IV. Osmanlı Devleti doğu ticaret yollarını canlandırmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) I, II ve III
- E) I, II, III ve IV

22. Hint Deniz Seferlerinin ilki 1538’de Hadım Süleyman Paşa komutasındaki büyük bir donanmanın Kızıldeniz’e gönderilmesiyle başladı. Bu donanma Aden’i ele geçirerek bölgeyi Portekizlilerin tehdidinden kurtardı. Portekizlilere karşı ikinci Hint Deniz Seferi, Piri Reis (1551); üçüncü Hint Deniz Seferi, Murat Reis (1552) tarafından gerçekleştirildi. Ancak bu seferler başarısızlıkla sonuçlandı. Dördüncü Hint Deniz Seferi, Seydi Ali Reis tarafından yönetildi (1553). Seydi Ali Reis, ilk olarak Basra Körfezi’nde mahsur kalan Osmanlı donanmasını kurtardı. Süveyş’e dönerken Portekizlilerle karşılaştı ve onları bozguna uğrattı.

Buna göre;

I. Hint Deniz seferlerinden istenilen başarı elde edilememiştir.

II. Hint Seferinde fetih yapılmıştır.

III. Portekiz bölgeden uzaklaştırılmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılamaz?

A) Yalnız III

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

23. Hint Deniz Seferlerinin başarısız olmasında Osmanlı Devleti’nin bölgenin önemini tam olarak kavrayamaması, Osmanlı gemilerinin açık denizlere dayanıklı olmaması ve bölge halkının Osmanlı’ya tam destek vermemesi etkili oldu. Buna rağmen bu seferler sonucunda Kızıl Deniz ve Basra Körfezi’nin denetimi Osmanlıların eline geçti. Sudan’ın Kızıldeniz sahilinde Sevâkin Adası merkezli Habeş Eyaleti kuruldu (1555). Bölgedeki Portekiz hâkimiyeti büyük ölçüde kırıldı.

Buna göre;

I. Hint Deniz Seferleri istenilen sonucu vermemiştir.

II. Kızıldeniz sahilinde fetih yapılmıştır.

III. Kızıldeniz ve Basra kontrol altına alınmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız III

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

24. II. Selim Dönemi’nde (1566-1574) Osmanlı Devleti’nin Hint Deniz Seferleri devam etti. Bu dönemde Kurtoglu Hızır Reis, Sinan Paşa ve Özdemiroğlu Osman Paşa komutasında bölgeye yönelik başarılı seferler yapıldı. Bu seferler sonucunda Habeşistan’ın kuzeybatı bölgesi, Yemen, Aden kıyıları ve Eritre Osmanlı hâkimiyetine girdi.

Buna göre;

I. Deniz Seferleri devam etmiştir.

II. Asya ve Afrika’da fetihler yapılmıştır.

III. Osmanlı donanması Hindistan’a ulaşmıştır.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

A) Yalnız III

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve III

E) I, II ve III

25. II. Selim'in sadrazamı Sokullu Mehmet Paşa, Osmanlı donanmasını Akdeniz'den Hint Okyanusu'na geçirebilmek için "Süveyş Kanalı Projesi"ni hayata geçirmek istedi. Bu proje ile Akdeniz ile Kızıldeniz'i bir kanalla birleştirmeyi planladı. Böylece Akdeniz'deki Osmanlı donanmaları, Kızıldeniz ile Hint Okyanusu'na geçebilecek; Yemen ve Hicaz bölgelerini koruyacak ayrıca Coğrafi Keşifler sebebiyle önemini kaybeden Akdeniz limanları yeniden canlanacaktı. Ancak bu proje o dönemde hayata geçirilmedi.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti Akdeniz hakimiyetini sağlamaya çalışmaktadır.
- B) Osmanlı Devleti doğrudan Hint Okyanusuna ulaşmak istemektedir.
- C) Osmanlı Devleti Portekiz'le Akdeniz'de mücadele etmektedir.
- D) Osmanlı Devleti Hindistan'ı fethetmek istemektedir.
- E) Kızıldeniz'de Osmanlı donanması yoktur.